

Suntažnieks

SUNTAŽU PAGASTA LAIKRAKSTS

Nr. 7 (196)

Otrdiena, 2010. gada 27. jūlijs

ŠAJĀ NUMURĀ:

- Karstie Dziesmu un deju svētki

- Remontdarbu vasara

- Holandiešu veikums Suntažos

Pēc siena un āboliņa nopļaušanas vasara bija sasniegusi savu augstāko virsotni. Kā liels putns tā uzlaidās debesu vidū, palikdama tur stāvam, šūpodamās savos platajos spārnos. Koki gandrīz pazaudēja ēnas, un pie to stumbriem augošās zāles nokalta, tāpat kā aiziet postā viss arī dzīvē, kas, aizgādības pakrēsļi audzis, nokļūst svabadā gaisā.

Ēikai uz vakara pusi māju ošu, ozolu un liepu ēnas aizstiepās tāli pār pļavām, kuru jaunajā atālā govīs mierīgi ganījās. Arī Straumēnu ļaudis tur nosēdās, un, kamēr vasaras vējš plivināja sievu lakatiņus un vīru balinātos kreklus, viņi gari sarunājās par dažādiem notikumiem un darbiem, un viņu vārdi neizskrēja pa gaisiem, bet bija nesteidzīgi kā vasaras svētdienas, jo Dievs lēnām ritina dienas kopā tiem, kas mīlē Viņa kārtību, strādādami lauku darbus.

/Edvarts Virza/

KARSTIE DZIESMU UN DEJU SVĒTKI

X Latvijas skolu jaunatnes dziesmu un deju svētki nu jau pārtapuši par pagātni.

Mežaparka Lielajā estrādē notika koru koncerts „Mana zeme – zemīte skaistā”, kurā skanēja gan tautā iemīļotas, gan jaunas melodijas. Koncertā piedalījās vairāk nekā 12 600 koristi, arī pūtēju orķestri, tautas deju kolektīvi, folkloras kopas. Uztājās arī solisti – Renārs Kaupers, Aisha, Jānis Apeinis, Paula Dukure, Miks Dukurs, Kārlis Būmeisters un citi.

Pēc koncerta stundas garumā notika publikas un svētku dalībnieku sadziedāšanās.

Daugavas stadionā notika tautas deju lielkoncerts „Deja kāpj debesīs” – ar priecīgām krāsām un dažādiem tehniski interesantiem risinājumiem un lidojošas meitenes priekšnesumu.

Deju lielkoncertā piedalījās 688 Latvijas tautas deju kolektīvi ar 13 760 skolu jaunatnes dejotājiem, kuri izdejoja 23 horeogrāfijas, vienu deju svītu un piecas deju programmas, kuras radījuši vairāk nekā 20 dažādu paaudžu horeogrāfi un deju skolotāji: Agris Daniļevičs, Iluta Mistre, Lāsma Skutāne, Jānis Purviņš, Baiba Šteina, Ilmārs Drelis, Harijs Sūna, Uldis Žagata, Jānis Ērglis un citi.

Tautas deju lielkoncerta struktūra veidojās no simboliskā dzīvības koka ar tā saknēm, stumbru un galotnīti: saknēm pagātnē, proti, vēsturiskā daļa, kas veltīta iepriekšējiem Deju svētkiem; saknēm Latvijas novados – Vidzemes, Latgales, Kurzemes, Zemgales un Rīgas rotājēju sadaļas; visas paaudzes vienojošā stumbrā un galotnītes, kas šūpojas dejas priekā.

Kā mums gāja? Līdzīgi kā Spīdītīm, kurš, atgriezies mājās no pasaules apceļošanas, pieredzēto vērtēja šādi: „Tā nemaz pasaulē neiet, kā domā. Pavisam citādi. No tālienes viss izskatās diez kā un, kad pieiet klāt, pavisam citādi.”

6. jūlijs

19⁰⁰ uz Rīgu izbrauc 3. – 4. klašu deju kolektīvs un „Spārēni”.

Rīgas Pārtikas ražotāju vidusskolā mūs sagaida brīdi ātrāk atbraukušās mammas. Šokētas, ierādītās telpas ir tik šauras, ka tajās savietot ne viena, ne otra kolektīva 20 matračus – nu nekādi! Beigu beigās izdodas piedabūt klāt vēl kādas papildus telpas. Ar mazgāšanos arī tā ir, kā ir.

Pirmā negulētā piedzīvojumu nakts.

7. jūlijs

Atbrauc un savās telpās iekārtojas „Spārēni” dejotāji.

Jau 8⁰⁰ no rīta sākas deju mēģinājumi Daugavas stadionā. Laika apstākļi labvēlīgi. Karstums mitējies. Vakarpusē sāk pūst vējš. Uz karstajiem Dziesmu svētkiem braucot, viens otrs sāk drebināties, jo nav paņemtas līdzī siltākas drēbes.

3. – 4. klases deju kolektīvam šīs dienas, tāpēc iespēja jau 16⁰⁰ kāpt Freiberga busiņā un aizbraukt uz Motor-muzeju, bet vakarā paspēt noskatīties kinoteātrī „Šreku”.

Vakarā atbrauc koris. Mūsu dziedātājiem paveicies ar plašākām telpām gulēšanai. Mazgāšanās iespējas gan stipri bēdīgas.

8. jūlijs

Ļoti stipri liš, bet nav variantu. Mežaparka estrādē no 7³⁰ pulcējas dziedātāji.

Daugavas stadionā 8⁰⁰ sākas mēģinājums. Kaudzītē sakrājas slapjie apavi. Dejots tiek basām kājām pa laukuma pelņēm.

Pusdienlaikā sāk karsēt saule. Dziedātājiem uz Mežaparka estrādes pannas nav viegli. Sākas mediķu rūpes. Vakarā kā emocionālāko dienas pārdzīvojumu dziedātāji min sadziedāšanās mēģinājumu ar Renāru Kauperu, kurš aicinājis nogurušo kopkori apsēsties, gan viņš savu padarīšot, bet, atskanojot pirmajiem vārdiem “Kad dators izslēgts un telefons kluss...” dziedātāji viens pēc

otra sākuši celties kājās, un dziesma noslēgusies, visiem kājās stāvo.

No mēģinājumiem Daugavas stadionā „Spārēni” un „Spārē” atgriežas ap 23⁰⁰.

Skolas direktore kolektīviem cienastam atvedusi zemenes.

No 23⁰⁰ līdz 1⁰⁰ Kara muzejā Pulvertornī svētku dalībniekiem tiek organizēta diskotēka. Daļa turp dodas. Vismaz pabaudīt naksnīgo Vecrīgu, jo pārkarsušajā zālē dejojot gribētāju stipri par daudz.

9. jūlijs

Dziedātājiem mēģinājums Mežaparka estrādē sākas 7³⁰. Vakarā pirmais lielkoncerts – ģenerālmēģinājums ar publiku.

Dejotājiem sapnis par iespēju pagulēt kādu brīdi ilgāk izplēnējies. No 8⁰⁰ līdz 10⁰⁰ papildus mēģinājums Vidzemes programmai. Visas dienas garumā noris deju koncerta atsevišķu daļu mēģinājumi. Saule sāk karsēt nežēlīgi. Mediķiem darbu pilnas rokas. Laukuma malā tiek pieslēgta ugunsdzēsēju šļūtene. Iespēja atveldzēties.

19³⁰ sākas caurlaides mēģinājums visam deju koncertam. Daļējos tērpos, t. i., tautiskajos brunčos un vestēs. Beidzas ap 23⁰⁰. Bet vēl jāsakārto tērpi rītdienas gājienam.

Koristi vakarā priecējas par ļoti skaisto koncertu, bet satraukušies par šoferīti. Jāņonkulis karstajā laikā jūtas slikti.

Foto Aiga Jermaka

Foto Aiga Jermaka

10. jūlijs

Pošanās gājienam. Vecāki sagādājuši krāšņus ziedu pušķus.

Braucam uz gājiena sākumpunktu – Rātslaukumu.

Ir karsts, bet gājiens rit raiti. Sveicinājuma vārdi no skatītājiem ietves malās. Ejam Latgales, Vidzemes plūsmā.

Aiz Brīvības pieminekļa tā savienojas ar Zemgales, Kurzemes plūsmu. Pie Dailes teātra kolektīvus sveic Ogres novada Domes pārstāvji. Un turpat jau arī gaida autobusi.

Maza atelpa un atkal gērbšanās svētkiem.

Mežaparka Lielajā estrādē sākas noslēguma koncerts.

Daugavas stadionā – deju lielkoncerta ģenerālmēģinājums ar publiku. Skatos deju koncertu no augšējām tribīnēm. Karstums neželīgs, lai gan jau 18⁰⁰ vakarā. Plastmasas krēslī sakarsuši. Skatītāji dīdās, viens otrs dodas prom, nesagaidījis koncerta beigas, bet laukumā tautas tērpos deju bērni. Skaisti raksti. Un nekādu iespēju „pahaltūrēt.” Ļoti labi redzams katrs kolektīvs, katrs dejotājs. Īsi pirms fināla ieraugu telefonā neatbildētu zvanu. Guntai! Kas noticis ar „Spārēni”?! Izrādās – kopmītnē palikušas tautiskās jostas. Tas atklājies tikai īsu brīdi pirms stāšanās vārtos iznācienam laukumā. Kamēr Guntai izmisumā meklējusi alternatīvus variantus – piemēram, sasiet no zēnu kaklātiem ko līdzīgu jostām – Roberts Samsanovičs veicis īstu varoņdarbu – nometis vesti un kreklus un teicis: „Gaidiet! Atnesīšu!” Tas nozīmē: aizskriešu līdz pieturai, ar trolejbusu pārbraukšu pāri Deglava tiltam, aizskriešu līdz skolai, paņemšu atslēgu un uzskriešu 2. stāvā. Tad - atpakaļ. Roberts paspēj! „Spārēni” laukumā dodas ar jostām. Kā visi. Skatītāji nekā no tā visa nemana. Skaists mežs. Atšķirīgus kokus redz tikai tuvumā.

Ap pusnakti zvana koristi. Ļoti skaists noslēguma koncerts. Iespaidīga sadziedāšanās. Pēc 2 naktī dziedātāji ir Suntažos.

Dejotājiem pēdējā nakts kopmītnēs.

11. jūlijs

Pirmais koncerts 11⁰⁰. Pašā karstākajā saulē. Mūsējie turas. Mediķu teltīs un slimnīcās suntažniekiem nenākas gulēt. Ar galvassāpēm, asiņojošiem deguniem, sāpošām kājām un tulznām tiekam galā paši.

Ātrais pārskrējens uz pusdienām (esam apguvuši prasmī būt vieniem no pirmajiem, citiem nākas stāvēt garā rindā piekaršušajā skolas gaitenī). Pavīd un noplok runas, ka otro koncertu pārceļot uz vakarpusi. Īss atelpas brīdis, istabiņu sakārtošana, lielākās mantas tiek jau aiznestas uz

Foto Sigita Kāliņa

Foto Sigita Kāliņa

Foto Aiga Jermakova

Foto Aiga Jermakova

Foto Sigita Kāliņa

autobusu. Un tad atpakaļ uz stadionu – uz noslēguma koncertu.

Ziņu, ka drīkst dejojot bez vestēm, mūsu dejotāji gan sadzird, bet baltās blūzes un kreklī ir tik piesvīdusi, ka paši izlemj: izturēsim! Laukuma malā tiek atkal pieslēgta ugunsdzēsēju šļūtene. Pēc dejas meitenes novelk tautiskos brunčus un baltas skrien zem veldzējošajām ūdens strūklām. Tad – atkal tautas tērpos. Atkal uz laukuma.

Un tad ir skaistais koncerta fināls. Un viss. Uz mājām.

Foto Sigita Kāliņa

Mūsu bērni ir varoņi.

Visi kopā un ikviens! Viņi izturēja!

Paldies visiem dziedātājiem, vadītājiem Inītai Andževai un skolotājām Guntai Andersoni, Lindai Jēkabsoni, Svetlanai Pavārei.

Paldies visiem dejotājiem un vadītājiem Skaidrītei Andževai, Dzin-taram Andževam un Aigai Jermakai. Īpašs paldies Guntai Kāliņai par ļoti prasmīgu „Spārēnu” vadīšanu deju laukuma zīmējumu labirintos un rūpēm par dejotājiem.

Paldies Kristīnei Veisbergai un Vinetai Ungurei par 3. – 4. klašu deju kolektīva aprūpēšanu.

Paldies vecākiem par ziedu sagādāšanu gājienam.

Paldies šoferīšiem.

Bija ļoti skaisti koncerti. Bija jauki brīži. Un bija grūti. Bija tik atšķirīgas izjūtas, kādi nu katrs esam.

12 600 koristu kopkoņī bija tādi, kas ūdens šaltis aiz apkakles noslēguma koncerta laikā sajūsmināti uztvēra kā atvēsinošu šova elementu, un bija tādi, kas nobirdināja aizvainojuma asaras.

13 760 dejotāju pulkā noslēguma koncertā bija starojoši, laimīgi dejotāji, par kuriem rakstniece Marina Kostņecka kādā intervijā saka: „Skatījos deju koncerta tuvplānus un neticēju savām acīm: viņi smaida!” bet bija arī bērni – uz spēka izsūkuma robežas.

Cilvēka atmiņa jau nav tik bezgala ietilpīga, lai paturētu prātā visu, kas piedzīvots. Ko saglabāt atmiņā – gaišo vai ne tik gaišo - tas katra dalībnieka paša ziņā.

Bet, skatoties koncertu ierakstus TV, tie, kas paši svētkos piedalījušies, noteikti būs par kādu sirdsietrīsēšanas bagātāki.

Lai jauka turpmākā vasara!

Benita Trasūne

SUNTAŽU PILS

Suntažu pils vēsture

Pilij ir sena vēsture. Tā celta pēc Rīgas bīskapa Alberta rīkojuma 1223. gadā un līdz 1436.gadam tā ir bīskapa pils.

Suntažu pils bieži bijusi Rīgas bīskapijas un Vācu ordeņa strīdus ābols, ir ziņas, ka 23.02.1318. ordenis virsbīskapam pili atkarojis.

15.08.1436. virsbīskaps Henings Šarpenbergs pili ar visu novadu pārdeva domkapitulam.

22.10.1522. virsbīskaps Jaspers Linde sadalīja domkapitula īpašumus 8 daļās, Suntažus ieguva otrais domkungs - dekāns Jakobs Meks.

Arī pēc Rīgas bīskapijas likvidēšanas 1562.gadā viņš ir pils īpašnieks, tagad jau kā poļu valdības kastelāns. Jakobs Meks saņēma Suntažu pili kā lēni 15.07.1568.g. no karaļa Sigismunda Augusta Grodņā.

Vēlāk pils karos vairākkārt nopostīta, bet allaž atjaunota tai pašā vietā.

No 1764.gada Suntažu muiža ir barona H.G.Ingelstorma īpašums (viņa māte ir Meku dzimtas pārstāve). Kopš 1816.gada Suntažu pils saistīta ar fon Hanenfeldu dzimtu. Tās īpašnieki bijuši Reinholds Andreass fon Hanenfelds, Gustavs Reinholds fon Hanenfelds (no 1820.g.) un Pauls Juliuss fon Hanenfelds (no 1877.g.)

1905. gada 27. novembrī revolucionāri noskaņoti zemnieki ielenca muižas pārvaldnieku, prasot pēc ieročiem, uzlauza pils durvis un vakarā pili nodedzināja. Soda ekspedīcijas dragūni nemiera cēlājus sagūstīja un, par biedinājumu citiem, 1906. g. 18. janvārī nošāva 13 cilvēkus.

Zemnieku nemierus apspieda un pašu spēkiem Suntažu pili atjaunoja vēl krāšņāku kā iepriekš: uzcēla otro stāvu, izmainīja torņu siluetu, kādu to var vērot arī šobrīd.

1. pasaules kara laikā pils atkal stipri cieta. Latvijas Republikas valdība nolēma to nodot skolas vajadzībām, un no 1920. gada Suntažu pils kļuva par Suntažu pamatskolu (tagad Suntažu vidusskola).

Pēdējo desmit gadu laikā pili apmeklējuši gan fon Hanenfeldu gan Meku dzimtu pēcteči (padomju okupācijas gadostas nebija iespējams) un izteikuši savu atzīnību par viņu tālo senču piemiņas saglabāšanu.

Suntažu pils arhitektūra un interjers

Pirmās ziņas par Suntažu pili ir no Indriķa hronikas par to, ka 1223. gadā bīskaps Alberts licis celt pili Mazās Juglas ielokā. Šai viduslaiku pilij nācies pārdzīvot daudz uzbrukumu, līdz Livonijas karu laikā tā galīgi sagrauta. Par tās izskatu nekādas ziņas nav saglabājušās, bet nākamās pils aizvien celtas uz iepriekšējo ēku pamatiem, tādēļ pils pagrabos daži mūri varētu būt ļoti seni.

Pirmais zināmais Suntažu pils attēls ir Johana Kristofa Broces, izcilā Baltijas novadpētnieka, 1796. gada zīmējums. Šeit pils vairāk atgādina fortifikācijasbūvi: pakavveidā izvietotās ēkas ietver taisnstūra pagalmu, uz kuru iziet ēkas logi, ārējās sienās logu praktiski nav. Divslīpu jumti ar nošļauptiem jumta galiem norāda uz Rietumeiropas lauku māju celtniecības ietekmi Livonijas muižkungu mājās.

19.gadsimta vidū Eiropā, tostarp arī Latvijā, par modes lietu kļuva neogotika, sevišķi angļu neogotika. Radās pat apzīmējums "iemīļotais Tjūdoru stils", kas sevišķi plaši izplatījās Latvijas muižu arhitektūrā. Tjūdoru neogotika visplašāk tika izmantota vecāku celtnu pārveidošanā un papildinājumos, jo 18.gs. celtās kungu mājas vēl itin labi apmierināja īpašnieku prasības, arī rocība ne vienmēr atļāva ķerties pie vērienīgiem celtniecības pasākumiem. Gandrīz obligāta Tjūdoru neogotikas sastāvdaļa bija kvadrātisks vai poligonāls tornis ar dzeguļotu augšdaļu. Tomēr ne vienmēr neogotiskam tornim bija jābūt vienam un asimetriski novietotam. Vecāku ēku gotizēšanai mēdza izmantot arī divus, ēkas galos simetriski novietotus torņus. Šo kompozicionālo paņēmieni, kas bija populārs itāļu villās, izmainot tikai torņa noformējumu, varēja izmantot arī skarbas viduslaiku cietokšņa

noskaņas radīšanai. Latvijā vairumā gadījumu šādi torņi ieguva tieši Tjūdoru neogotikai raksturīgus vaibstus. Tā tas noticis arī Suntažu muižas kungu mājā: sākotnēji vienkāršā, 18. gs. beigās celtā ēka ieguva divus kvadrātiskus, ar plašu vērienu būvētus torņus, kuru robotie siluete slējās augstu virs vienstāvīgās ēkas varenā kārniņu jumta.

Pēc nodedzināšanas 1905. gada revolūcijā celtnei tika uzbūvēts otrais stāvs un, ēku paplašinot, torņi "iekausēti" ēkas korpusā, taču to iespaidīgos izmērus varam novērtēt vēl šodien. Abi kvadrātiskie torņi tika pārveidoti, noslēdzot tos ar astoņstūra apjomu, ko vainagoja piramidāls kārniņu jumtiņš. Šādā veidā, vienlaikus klātbūtni, kā arī ieviešot ēkas fasādē dažus 18. gs. beigu klasicismam raksturīgus motīvus (ovālie lodziņi, reljefie festoni), Suntažu muižas kungu mājā tika sperts solis pretī pašmāju arhitektūras vērtību atzīšanai.

Suntažu muižas kungu mājai līdzīgs torņu risinājums savulaik bija vērojams Ļešes muižas kungu mājā (1854-1856). Višķu pilī (1878.g.), savukārt, ēkas šaurāko fasādī rotāja divi augsti, renesanses garā stilizēti torņi. Pils izpostīta 1. pasaules kara laikā. Vairāk analoģu Suntažu pilij Latvijā nav.

Suntažu, Ļešes un Višķu pili būve parādīja, ka 19.gs. vidū Latvijas muižu arhitektūrā paralēli Tjūdoru neogotikai aktuāli bija arī meklējumi simetriskas, ar diviem torņiem rotātas villas virzienā, kam par iedvesmas avotu acīmredzot kalpoja Mediči villas izteiksmīgais siluets.

Pils iekštelpas pilnībā izmainītas, 1920.gadā tajā iekārtojot skolu, taču skaistās zāles ar vienīgo saglabājušos podiņu krāsni, balkons ar kaltajām margām vēl nedaudz ļauj iztēloties 19.gadsimta rimto noskaņu. Skolas iekštelpu gleznojumus un krāsu noformējumu 20.gs. astoņdesmitajos gados veica skolēni pedagoga Andra Lindes vadībā.

Materiālus apkopojusi Ieva Glūdiņa

Suntažu pils. 1930. gada rudens. Foto A. Kupčs.

Suntažu pils. 2010. gada 5. jūnijs.

SUNTAŽU PILĪ NOTIEK VĒRIENĪGĀKIE REMONTDARBI KOPŠ TĀS ATJAUNOŠANAS PĒC 1905. GADA NEMIERIEM.

Kopš maija tiek realizēts projekts „Suntažu pils korpusa jumta seguma un fasādes vienkāršotā rekonstrukcija.” Darbi finansēti par valsts mērķdotācijām jeb novadu apvienošanās naudu un daļēju Lauku atbalsta dienesta finansējumu.

Suntažu muižas pils ir kultūras piemineklis, tādēļ remontdarbus tajā drīkst veikt tikai saskaņā ar valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas prasībām, t.i., saglabājot

pils vēsturisko arhitektūru.

SIA „leSi Būve” veic pils ēkas jumta seguma nomaiņu pagalma pusē, iekļaujot S-veida māla kārnījumus (pils ēkas jumta segums parka pusē tika atjaunots pirms dažiem gadiem); labo fasādes apmetumu ar esošajam apmetumam saderīgu materiālu javu; nomaina koka durvis un slīktā tehniskā stāvoklī esošos logus ar vēsturisko logu precīzām, kokā darinātām kopijām.

Papildus šiem darbiem tiek rekonstruēta arī lietus ūdeņu novadīšanas sistēma, tiks uzlikts zibensnovedējs.

Pirmoreiz pils pastāvēšanas laikā tās fasādes rekonstrukcija tiek veikta pilnā apmērā – gan no pagalma, gan no parka puses. Atjaunotu veidolu iegūst arī veranda un abi pils torņi.

Darbu veikšanā un teritorijas sakopšanā iesaistīti arī Eiropas Sociālā fonda finansētie bezdarbnieki.

REMONTDARBI SUNTAŽU SANATORIJAS INTERNĀTPAMATSKOLĀ

Maija vidū ap Suntažu sanatorijas internātpamatskolas guļamkorpusu celtnieki sāka rakt tranšejas. Lāpstas iztraucēja 50 gadu gulētājus, kas bija pieklāvušies skolas pamatiem. Šie akmeņi lika vīriem pasvīst ne pa jokam. Bet kas gan prasmīgam darītājam ir akmeņi! Drīz vien tie viens pēc otra kāpa ārā no savām guļas vietām un nostājas goda sardzē saules gaismā.

Kā nonācām līdz iespējai veikt tik plašus remontdarbus?

2007. gadā Rīgā sākās runas, ka Eiropa došot naudu speciālajām skolām. Ziņa nonāca arī līdz Suntažu sanatorijas internātpamatskolai, tikai tā īsti neviens neticējām, jo katrs finansējums nonāca skolā kā brīnums, kā viena liela nejaušība – kā partijas ziedojums, kā projekta darbiņš, kā tik ļoti vajadzīgais rajona atbalsts.

Pēc gada jau runāja, ka atkal nekā, jo ieradās lielā kundze Dižķibeļe, tā jau vispār bija par lepnu, lai domātu par tādu jautājumu kā Suntažu sanatorijas internātpamatskolas remonts. Bet tad tika sasaukti kopā visi Latvijas speciālo skolu vadītāji un.... Jā, tad viss sākās kā īstā karuseļi. Skolas kabineti miera nebija pat vēlējās nakts stundās.

Skolas gaiterņi brīnījās, ko iemītnieki te dara nedēļas nogalēs. Dators elsa un pūta, printeris skaitīja papīru lapas un tintes kārtiņus. Projekts aizceļoja uz Rīgas kabineti, un atkal visu pārņēma Lielais Klusums. Kas vairs domāja par projekta dzīvi, ja tepat uz vietas gāja raibi! Dižķibeļe mazināja budžetus, algas un strādniekus, remontiem vispār neko vairs nesolīja. Projekts par savu eksistenci atgādināja 2009.gada decembrī ar vārdiem: „Atvedīsiet dažu papīrus un būšu jūsu”. Rošība uzvirvoja no jauna. Pesimisms biedēja, ka tas ir pārpratums. Decembra pēdējās dienās Tas ieradās noslēpumains, klusējošs un, skolas iemītnieku izpratnē, liels. VIAA projektam piešķīra titulus kā jau augstāzimušai personai – „Suntažu sanatorijas internātpamatskolas renovācija” Vienošanās par Eiropas Reģionālās Attīstības fonda projekta īstenošanu Nr.2009/0310/3DP/3.1.3.3.1/09/IPIA/VIAA/016, kas noslēgta starp Valsts Izglītības Attīstības aģentūru un Ogres novada pašvaldību.

Datoriem miera vairs nebija, tie pukojās, ka nav vairs nekādas kārtības, tos nu traucējot bez pārtraukuma. Dar-

bus sāka projektētāji, un projekts ieguva nosaukumu „Vakar”. Skaidrojums vienkāršs - lai arī kur negrieztos un ko nedarītu, visu vajadzēja izdarīt jau vakar. Bet vakars arī jau nebija uz mutes kritīs un teica, ka tam neesot bijis naudas un no viņa nekā nevarēja prasīt. Nauda esot šodienai, tā lai arī darot. Šodienai arī darīja, ko varēja, plecu pie pleca ar pārējiem, un viss notika.

2010.gada iepirkuma konkursā uzvarēja SIA „leSi Būve”, remontdarbus vada Normunds Reinicāns. Prasmīgi izkalkulēta, projekta tāme parādīja, ka visu skolas ēku tā nevar apgūt. Skolas guļamkorpusa pirmais stāvs, kā jau vecākais, nopūtās un atkāpās no savām pirmā tiesībām uz remontu. Otrais un trešais stāvs gavilēja. Vecie elektrības vadī skumji salocījās zem amatnieka rokām. Savas vecās, 50 gadus ierastās vietas atstāja radiatori, vecās grīdas, sienas krāsas, durvis, izlietnes, flīzes un podi. Akmeņi ātri ierasās atpakaļ pie atjaunotajiem pamatiem tranšējās. Jaunās lietas ieradās skaļi trokšņaini. Grīdas, durvis, radiatori, lampas un kontakti rod savas vietas. Strādnieki steidz darbus, lai viss būtu sagatavots jaunajam mācību gadam.

REMONTDARBI SUNTAŽU SANATORIJAS INTERNĀTPAMATSKOLĀ

Karstums jau gribētu dažu labu darbu pakavēt, bet prasmīgiem amatniekiem darbi rit uz priekšu. Paldies visiem, kas gādā, lai telpas iegūtu jaunu seju.

ERAF projekts pēc nepilniem diviem mēnešiem būs realizēts. Šajā mācību gadā savus iemītniekus gaidīs gaišas internāta otrā un trešā stāva telpas - ar jaunām gultiņām, gaismas ierīcēm, durvīm, gludām grīdām. Siltumu nodrošinās pilnībā atjaunota apkures sistēma. Sanitārie mezgli ir glīti, un tajos varēs iet kā jebkurās Eiropas dušās vai WC.

Suntažu sanatorijas internātpamatskola aicina mācīties bērnus ar somatiskajām saslimšanām (I tipa cukura diabēts, celiakija, gremošanas orgānu saslimšanas). Skolā realizē speciālas izglītības programmu nr. 21015411. Šī programma nodrošina tādu pašu izglītības standartu saturu kā vispārīgizglītojošās pamatizglītības skolas. Ikvienam audzēknis var turpināt tālāk izglītību vidusskolā, arodskolā. Tikai ir viens nosacījums - tāds pats kā visās skolās - bērnam ir jābūt, un vecākiem jāinteresējas un jāseko līdzī mācību sasniegumiem.

Šajā mācību gadā skolā būs arī otra speciālās izglītības programma nr 21015811 audzēkņiem ar garīgās attīstības traucējumiem. Lai atvieglotu mācību procesu bērniem, kuriem ir lielas grūtības apgūt vispārīgizglītojošās izglītības programmas, šajā programmā vairāk stundu atvēlēts valodai, matemātikai un praktiskajiem darbiem.

SUNTAŽI – WIJHE 2010

Tālu vai tuvu Suntažiem atrodas Nīderlandes pilsēta Wijhe? Tālu, ja šis attālums jāiet ar kājām. Divu diennakšu brauciens, ja brauc ar autobusu cauri Lietuvai, Polijai, Vācijai un nedaudz pašai Nīderlandei. Lidojums aizņems pusi dienas. Dažas minūtes, ja jānosūta e-pasts. Blakus, jo ir draugi, kuru darbu rezultātus redzi katru mīļu brīdi. Tāds ir attālums Suntaži – Wijhe.

Nu jau vairāk kā desmit kvalitatīvi ratiņkrēsli ir atceļojuši uz Latviju. Suntažos sāk parādīties rolleri, kas atvieglo garāku ceļa posmu veikšanu. Skolas soli, krēsli, tāfeles nu jau ir abās Suntažu skolās. Rotaļlietas, drēbes, velosipēdi, darba galdi - šo sarakstu varētu turpināt vēl ilgi. Tās ir lietas, kas divreiz gadā ceļo uz dažādām Latvijas vietām - Lauberi, Suntažiem, Rīgu, Sabili.

Mēs neredzam to, kā viss tiek plānots, kā lielā fūrē tiek papildīta, kā atbrauc uz Suntažiem, bet tas, ko redzam, ir spēļu laukums pie Suntažu sanatorijas internātpamatskolas. Bērni jau novērtējuši spēļu laukuma jaukumus: šūpoles, kurās nu var šūpoties augumā garākpadevušies cilvēki; tējas namiņu ar soliņiem un galdiņiem pie smilšu kastes mazajām saimniecītēm, dažāda veida šūpoles un slidkalniņus, soliņus māmiņām.

Jaunu veidolu ieguvušas arī citas telpas:

pārtikas noliktava, fasēto produktu telpa bija jau slavēta ar ierakstiem aktos par neatbilstību, nu nedēļas laikā pazuduši skabargaino dēļu plaukti, sienas un grīda flizētas, durvis - nokrāsotas,

svaigumu un jaunu grīdas segumu ieguvusi ārsta kabinets,

ar notecējušu rūs rotātā vannas istaba pirmajā stāvā pārtapusi par gaišām flizēm flizētu dušas telpu,

psihologa kabineta vecās aplupušās tapetes nomainījis gaumīgs sienas krāsojums un grīdu noklājis jauns linolejs.

atjaunoti soliņi pie sporta laukuma,

nokrāsoti sporta laukuma vingrošanas stieņi,

sakārtotas notekas pie ieejas drīm.

To visu no 26. jūnija līdz 2. jūlijam paveica 37 jaunieši vecumā no 16 – 23 gadiem un viņu pieredzējuši darbu vadītāji no Vaijes (Wijhe). Organizācija

„Let's Go” ir kristīga organizācija, bet tajā darbojas cilvēki, kam ir arī cits viedoklis.

Jaunieši jau atbraucot zināja, kas kuram būs jādara. Pirmais darbs, ko grupas vadītājs Hermanis Šoltens (Herman Scholten) veica - vakarā kopā ar grupu izstaigāja visas darba vietas. No rīta katrs zināja, kur viņam jābūt. No astoņiem rītā līdz septiņiem vakarā visi sirsniņi strādāja. Bez trim ēdienreizu pauzēm bija vēl divas kafijas - tējas pauzes. Visi precīzi ievēroja savus darba un atpūtas laiku, vēl vakarus pavadīja pie pašu izveidotās ugunsкура vietas, jo atklāts ugunskurs vēl ir Latvijas priekšrocība. Nīderlandes palīgi priecājās par mūsu mežoniņo, zaļo dabu un Dziesmu svētkiem. Hermanis runāja par to, ka latviešiem kopības sajūtu rada Deju un dziesmu svētki, folkloru un nacionālās tradīcijas. Viņiem tā nav, toties viņi veido šos braucienus, jo tas dod šo kopā būšanas un darbošanās prieku, tā ir iespēja atrast draugus. Es teiktu, ka arī futbols viņiem veido kopības sajūtu, čempionāta spēles tika skatītas atbilstošās karaliskās krāsas T kreklos, šallēs, cepurēs. Ovācijās par katriem iegūtajiem vārtiem atbalsojās vistālākajos skolas stūros.

Pirmsākumi nīderlandiešu sadarbībai ar Latviju meklējami Lauberē, tad Sabilē. Suntažu sanatorijas internātpamatskolai šis jau būs ceturtais sadarbības gads. Sazināšanās valoda pamatā ir angļu, bet var mēģināt runāt arī vācu valodā. Internacionāla ir žestu valoda. To saprot gandrīz visi.

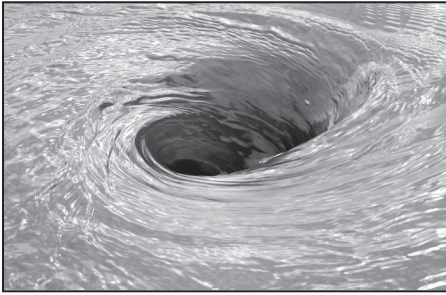
Paldies skolas darbiniekiem, kas palīdzēja draugus izguldināt, pabarot, rūpējās par viņu nakts mieru un gādāja par darbu organizāciju. Tikai visi kopā darbojoties varējām sasniegt to, ka vienlaicīgi, īpaši viena otrai netraucējot, skolā veiksmīgi noritēja divas lielas remontdarbības.

Lolita Villere, Suntažu sanatorijas internātpamatskolas direktore.

Draugi no Nīderlandes.

ESIET UZMANĪGI UZ ŪDENS!

Iekšlietu ministrija (IeM) un Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests (VUGD) aicina iedzīvotājus būt ļoti uzmanīgiem, atpūšoties gan uz ūdens, gan atrodoties pie tā, un rūpēties par savu un bērnu drošību, ievērojot elementāru piesardzību, lestājoties siltam un saulainam laikam, gandrīz ik dienas tiek saņemta informācija par traģiskiem nelaimes gadījumiem uz ūdens.

IeM un VUGD ir apkopojis ieteikumus, kas jāievēro, lai uz ūdens nenotiktu nelaime. Šie padomi ir it kā ļoti vienkārši un visiem zināmi, tomēr, atpūšoties pie ūdens, tie parasti tiek aizmirsti un diemžēl notiek nelaimes. Ieteikumi ir veidoti ņemot vērā konkrētus gadījumus, katra šā vienkāršā ieteikuma neievērošana ir prasījis kāda cilvēka dzīvību:

- Pareizi izvēlies peldvietu! Visdrošāk ir peldēties īpaši šim mērķim paredzētās vietās. Ja tādas nav, atceries, ka peldvietas krastam jābūt lēzenam, vēlams ar cietu pamatu. Upēs jāizvēlas vieta, kur ir vismazākā straume, tuvumā nav atvaru vai citu bīstamu vietu.

- Nepazīstamā vietā uzreiz nedrīkst iēkt ūdenī! Vispirms pārliecinies, vai ūdens tilpnes gultnē nav kādi akmeņi, nogrimuši asi priekšmeti, pret kuriem, lecot no augstuma, vari gūt savainojumus.

- Ja esi pārkarsis saulē, ūdenī jāiet lēnām, lai nebūtu strauja ķermeņa temperatūras maiņa, jo var sākties krampji un sirds darbības problēmas.

- Peldēties alkohola reibumā ir ne mazāk riskanti kā vadīt automašīnu, jo sekas nav prognozējamas.

- Kad bērns dodas ūdenī, pieaugušajam noteikti jābūt tuvumā un modram. Visdrošāk, ja pieaugušais atradīsies ūdenī starp krastu un dziļumu. Bērniem drīkst ļaut plūncāties un peldēties tik tālu, cik pieaugušais var labi redzēt un nepieciešamības gadījumā var ātri piesteigties palīgā.

- Nepeldi aiz bojām, kas ierobežo peldvietu! Nepeldies ūdens tilpnēs, kur tas ir aizliegts!

- Nav ieteicams vienam doties peldēties. Ja uz ūdens radīsies problēmas, līdzās var nebūt citu

cilvēku, kas spētu ekstremālā situācijā palīdzēt.

- Nepārvērtē savus spēkus! Dīžošanās ar to, ka vari aizpeldēt vistālāk vai pārpeldēt pāri upei, nav tā vērts, lai riskētu ar savu dzīvību. Turklāt, ja iepriekšējā sezonā varēji pārpeldēt upi, tas vēl nenozīmē, ka fiziskā sagatavotība ir tāda, ka vari to izdarīt arī šobrīd.

- Pirms peldēšanās vai vizināšanās ar laivu savlaicīgi brīdini savus biedrus, ja neprofi labi peldēt.

- Pirms ieej ūdenī, brīdini krastā palikušos par to, cik ilgi un tālu esi plānojis peldēt, vai esi paredzējis nirt zem ūdens.

- Ja esi iekļuvis straumē, jāzaglabā miers, jāpeld pa straumi uz priekšu, cenšoties nokļūt tuvāk krastam.

- Peldēties stipra vēja vai ne-gaisa laikā ir bīstami!

- Nakts nav labākais peldēšanās laiks, jo aizpeldot tālāk no krasta, var apjukt un zaudēt orientēšanās spējas, lai atgrieztos atpakaļ.

- Atrodoties uz matrača vai peldriņķa nevajadzētu peldēt tālu no krasta, jo negaidot piepūšamais peldlīdzeklis var saplīst vai arī vējš var iepūst dziļumā, aiznest pa straumi.

- Pirms nodarbojies ar kādu no ūdens sporta veidiem vai vienkārši vizinies ar laivu, kuteri vai kādu citu peldlīdzekli, neaizmirsti uzvilkt glābšanas vestī!

- Pirms ļaut bērniem baudīt ūdens priekus, vecākiem vajadzētu pārbaudīt izvēlētās peldvietas, vai ūdenstilpnes gultnē nav bedraina vai dūņaina. Pārbaude jaunās sezonas sākumā jāveic pat zināmā vietā.

- Ūdenī pieaugušajiem jāpieskata arī bērni, kuri jau labi prot peldēt. Bērni var pārvērtēt savas spējas. No krampjiem ūdenī neviens nav pasargāts, turklāt bērns šādā situācijā izbīstas daudz vairāk nekā pieaugušais un zaudē paškontroli.

- Peldēt nepratējiem uz ūdens palīdzēs noturēties tikai speciālā peldveste. Savukārt piepūšamie peldlīdzekļi (riņķi, matracīši, bumbas u.c.) bērniem noder tikai rotaļām, turklāt - pieaugušo uzraudzībā.

- Bērni jāuzmana no viļņiem, kas var nogāzt no kājām vai radīt tik negaidītu izbīli, ka mazulis no tā vien zaudē līdzsvaru. Turklāt vilkmes straume nemanot peldētāju var ienest dziļāk jūrā.

- Ja bērns dodas līdz izbraukumā ar laivu vai plostu, obligāti jāvelk drošības veste, jo tā vislabāk pasargā, ja mazais iekrīt ūdenī. Taču

peldlīdzekļos neizmantojiet „drošības jostas”, lai bērns nepārkristu pāri malai. Ja gadījumā laiva apgāzīsies, bērns atradīsies zem ūdens.

- Ja pie mājas ir dīķi, baseini, akas, tie jānorobežo tā, lai bērni vieni paši klāt netiktu un mazulis obligāti ir nepārtraukti jāuzrauga.

- Piemājas baseinos nevajadzētu atstāt peldošas rotaļlietas, kas piesaista mazuļa uzmanību. Bērns, sniedzoties pēc tām, var iekrist ūdenī.

- Ūdenī nevajag jokojoties skaļi saukt «Palīgā! Sīkst!»), jo situācijā, kad tiešām būs vajadzīga palīdzība, neviens vairs nepievērsīs uzmanību.

- Peldēšanās sezonu ieteicams uzsākt, kad ūdens temperatūra ir sasniegusi +18C. Parādoties pirmajām aukstuma sajūtām, peldēšanās jāpārtrauc. Sezonas sākumā peldēšanas laikiem vajadzētu būt īsākam, bet pēc tam, kad organisms ir jau pieradis, peldes var kļūt ilgākas.

- Slīcēja glābšana var apdraudēt pašu glābēju, tādēļ pirms glābšanas uz ūdens jānovērtē situācija un savas iespējas. Slīcēju var glābt tikai cilvēks, kurš labi apguvis peldēšanas tehniku un zina paņēmienus, kā satvert cietušo un izvilkēt to krastā.

- Visdrošākā ir glābšana no krasta, nelaimē nonākušajam pamatot virvē iesietu glābšanas riņķi. Noderēs arī bumba vai kādi citi peldoši priekšmeti, kuri slīkstošajam palīdzētu noturēties virs ūdens.

- Ja esi nelaimes aculiecinieks, centies pēc iespējas labāk iegaumēt notikuma vietu, izmantojot orientierus gan uz ūdens, gan krastā, lai varētu glābējiem precīzāk norādīt vietu, kur notikusi nelaime.

- Nelaimes gadījumā nekavējoties izsauc glābējus pa tālruni 112. Pēc iespējas precīzāk norādi nelaimes vietas koordinātes un piebraukšanas iespējas. Glābēji jāsauc un jānorāda cietušā atrašanās vieta.

IeM un VUGD aicina šos ieteikumus par drošību uz ūdens pārrunāt ģimenēs un arī izglītības iestādēs ar bērniem un pusaudžiem.

Līdzās tam, pēdējos gados aizvien vairāk ir gadījumu, kad cieš ūdens sporta veidu cienītāji. It īpaši bīstami var kļūt ūdens motocikli, ja tos vada pārdroši, neapdomīgi vai pat alkohola reibumā esoši jaunieši. Aizvadītajos gados bijuši gadījumi, kad bojā iet paši motociklisti, kad braucamajam apgāzoties, vadītājs gūst traumas un nespēj izpeldēt krastā. Tāpat arī pārgalvīgi ūdens motociklisti apdraud tos cilvēkus, kuri peldas šajās ūdenstilpnēs.

TEĀTRA FESTIVĀLA SUNTAŽOS 31. JŪLIJĀ PROGRAMMA

11⁰⁰ festivāla atklāšana pie kultūras nama

11³⁰ Suntažu kultūras namā - **Taurupes amatiereteātris** - Augusts Saulietis "Pašam sava saimniecība", režisore Inta Antone;

12³⁵ Pagalmā pie kultūras nama (lietus gadījumā k/n mazajā zālē) - **Allažu amatiereteātris "Aka"** - Nora Muižniece "Ruksītis", režisore Izolde Pētersone;

13²⁵ Kultūras namā - **Vītiņu amatiereteātris** „Mežrozīte” - Edvards Vulfs "Tapiņa atgriešanās", režisore Raisa Adamaite;

14³⁵ - Pils pagalmā (lietus gadījumā jaunās skolas zālē) - **Ķeipenes amatiereteātris** - Alda Račika "Ferma", režisore Alda Račika;

15⁰⁵ Pils zālē - **Jumpravas amatiereteātris** - Antons Čehovs "Jubileja", režisors Nauris Klētnieks;

15³⁰ Jaunās skolas zālē - **Suntažu jauniešu teātris** „Pārvērtības” - Ģunta Frīdenfelde "Pagrabs", režisore Skaidrīte Logina;

16¹⁰ Pils pagalmā (lietus gadījumā pils zālē) - **Ķeipenes amatiereteātris** - Aivars Banka "Sausā lapa", režisore Alda Račika;

17²⁰ Kultūras nama zālē - **Suntažu amatiereteātris „Sauja”** - Toms Ķencis "Revolucionārs", režisore Skaidrīte Logina;

18⁰⁰ Pagalmā pie kultūras nama (lietus gadījumā k/n mazajā zālē) - **Bēnes amatiereteātris** - Andris Niedzvedzis "Aste", režisore Daiga Granāte;

19³⁰ Kultūras nama zālē - **Praulienas amatiereteātris** - Mārtiņš Ziverts "Divkauja", režisore Vija Miška.

Skaftītājiem dienas ieejas biļete 1.- Ls.

PASĀKUMI KULTŪRAS NAMĀ AUGUSTĀ

7., 8. 08 **Kora ekskursija pa Līvu krastu**, pieteikties Dzidrai, Aigai. Aicinām arī citu pašdarbības kolektīvu dalībniekus!

15.08 pl. 22³⁰ estrādē. Kino punkts Nr.31 Suntažos. **Filma KRĒSLA**. Ieeja 1 santīms.

21.08, pl. 21⁰⁰, estrādē **Kaspars Antesa koncertballe**. Ieeja uz koncertu Ls1.-, ieeja ballē Ls 1.-. Eksperiments - iespēja vakaru pavadīt ar līdzpaņemtiem groziņiem pie rezervētiem galdiņiem. Sēdvietas pie galdiņiem Ls 2.-, galdiņus pieteikt Dzidrai līdz 19.08.

Organizēju **ekskursiju pagasta pensionāriem**, iedzīvotājiem uz Alūksni, Gulbeni. Tuvāka informācija t. 29217856 Dzidra.

Aicinu dziesmu draugus **pieteikties KAROKES dziesmu vakaram** - Atvadas vasarai. Informācija un pieteikšanās - Dzidra.

INFORMĀCIJA TIEM, KAS PIETEIKUŠIES 5.AUGUSTA ESKSURIJAI

Autobuss gaidīs pie kultūras nama. Izbraukšana plkst. 8.00.

Dosimies uz Vecpiebalgu, kas bagāta ar muzejiem, krāšņu ainavu, kur dzīvojuši daudz ievērojami cilvēki. Atpakalceļā apskatīsim Rakšu zoodārzu.

Līdzī ņemam pusdienmaizīti. Par muzejiem un citiem apmeklējuma objektiem būs jāmaksā.

Ja kāds, kas pieteicies ekskursijā, nevar tikt, piezvaniet pa tālruni 26466339, lai Jūsu vietā var braukt kāds cits.

Uz tikšanos ceturtdien, 5.augustā.

Ilona Gisiča

SLUDINĀJUMI

**Datoru diagnostika un
remonts, apkope, jaunu
datoru komplektēšana,
datortīklu projektēšana un
izveide.**
Dainis tel.29358226

Pļaujmašīnas (mulčera)
pakalpojumi visu sezonu.
Tel. 29408583

LĪDZJŪTĪBA

*Atmiņa aizaug vislēnāk,
Atmiņa aizaug visgrūtāk.
Atmiņa ir panesīga
pret gadu svaru,
lietus, krusas un vēju mūžību...*

Izsakām visdziļāko līdzjūtību
Skaidrītei Loginai
un piederīgajiem,
tēvu mūžībā aizvadot.

„Plādžu” mājas iedzīvotāji

*Šī diena lai Tev skaistāka par citām,
Šī diena tikai reizi gadā aust,
Lai pietiek spēka katram dzīves
rītam,
Lai katrs rīts kā skaisti ziedi plaukst.*

**SVEICAM
VISUS JŪLIJA JUBILĀRUS,**
bet jo īpaši

70 gados
Aļinu Skrabi

75 gados
Luciju Senkāni

80 gados
Ēvaldu Ievīti

VASARĪGS IEROSINĀJUMS

**NETRAUCĒSIM SVĒTDIENAS
KLUSUMU -**

nedarbināsim zāles pļāvējus,
motorzāģus un elektroierīces.

Neklausīsimies skaļu mūziku!
BAUDĪSIM VASARAS MIERU!

Vismaz svētdienās.